

Johannes de Doper

uitbreiding

Orthodoxe godsdienst

Naam:

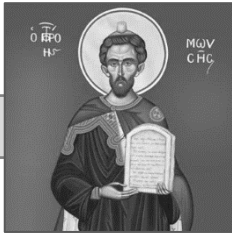
Deze lesbundel werd ontwikkeld door Maria Chrysochoidou, leerkracht orthodoxe godsdienst in het lager onderwijs in Vlaanderen. Vormgeving en tekstcorrectie werden verzorgd door Marc Goris.

De afbeeldingen werden genomen van openbare digitale bronnen die voor zover kon worden nagegaan rechteenvrij zijn.

De video die in deze lesbundel gebruikt wordt, werd gemaakt door www.deverkenners.info.

Deze lesbundel kan vrij worden gebruikt en gedownload via www.orthodoxelessen.be.

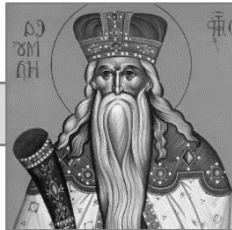

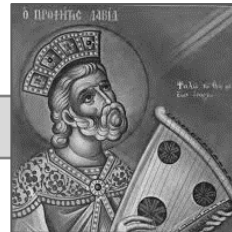
Mozes

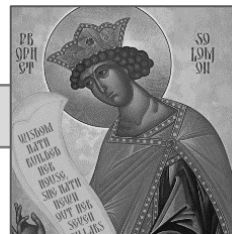
Jozua

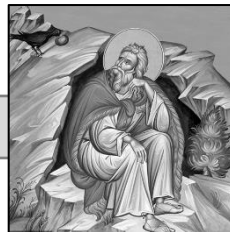
Samuel

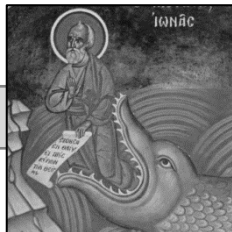
David

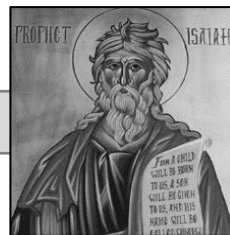
Salomo

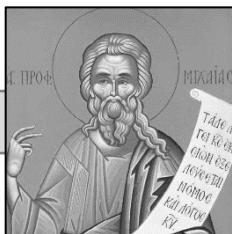
Elia

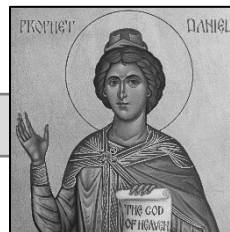
Jona

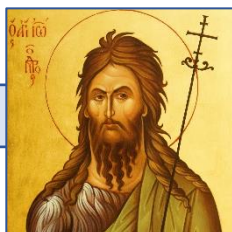
Jesaja

Micha

Daniël

Johannes de Doper

De geboorte van Johannes

Johannes werd geboren als de zoon van de hogepriester Zacharias die diende in de Tempel van Jeruzalem, en Elisabeth. Zij waren een toegewijd paar dat al lange tijd kinderloos was gebleven. In hun diepe verlangen naar een kind, schonk God hen op een oudere leeftijd een bijzonder geschenk – Johannes - wiens naam de betekenis heeft: “geschenk van God”.

De aankondiging van Johannes' geboorte kwam door de mond van de Aartsengel Gabriël, die Zacharias vertelde dat zijn vrouw zwanger zou

worden en dat zij een zoon zouden krijgen die zij Johannes moesten noemen. Zacharias, overmand door twijfel, kon de woorden van de engel Gabriël niet geloven en kon als straf niet meer spreken tot na de geboorte van zijn zoon.

Toen het moment van de geboorte aanbrak en men aan Zacharias vroeg naar de naam van zijn kind, schreef hij op een kleitablet de naam “Johannes”. En vanaf dan kon hij weer spreken.

Wie kondigde de geboorte van Johannes aan?

- ☐ Aartsengel Michaël
- ☐ Aartsengel Gabriël
- ☐ Aartsengel Rafaël
- ☐ Aartsengel Uriël

Wat was de straf die Zacharias kreeg toen hij twijfelde aan de woorden van de engel?

- ☐ Hij verloor zijn zicht
- ☐ Hij verloor zijn gehoor
- ☐ Hij verloor zijn spraak
- ☐ Hij verloor zijn herinneringen

Hoe kreeg Zacharias zijn spraak terug?

- ☐ Hij bad tot God
- ☐ Hij dronk een speciale drank
- ☐ Hij werd aangeraakt door de engel
- ☐ Hij schreef de naam van zijn zoon op

Wat betekent de naam "Johannes"?

- ☐ Lichtbrenger
- ☐ Strijder
- ☐ Geschenk van God
- ☐ Rechtvaardige

Welke gebeurtenis wordt er voorgesteld op het icoon onderaan?

Noteer de namen van de personen op het icoon:

1.
2.
3.

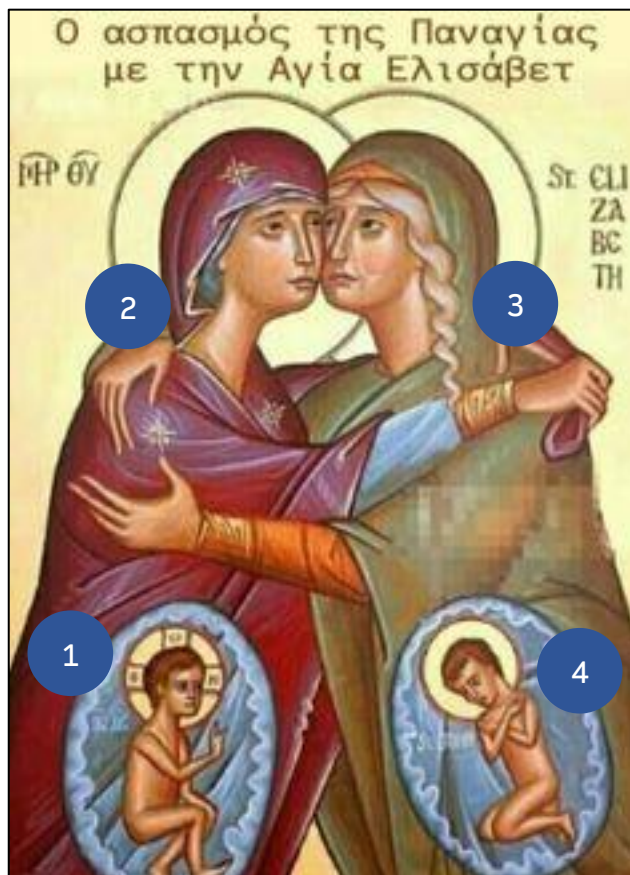
De eerste ontmoeting met Jezus

Maria was heel blij toen ze had gehoord dat ze de Zoon van God zou krijgen. Ze rende naar het huis van haar nicht Elisabeth om het goede nieuws te delen. Elisabeth was ook zwanger van een jongen, die later bekend zou worden als Johannes de Doper.

Toen Maria bij het huis van Elisabeth aankwam, voelde ze zich meteen welkom. De jongen in Elisabeths buik sprong van vreugde op het moment dat Maria begroet werd. Elisabeth zei: "Gezegend ben jij onder de vrouwen en gezegend is het kind dat je draagt!"

De ontmoeting tussen Maria en Elisabeth was niet alleen een ontmoeting tussen twee vrouwen, maar ook een ontmoeting tussen twee kinderen - Johannes, die de komst van de Heer zou voorbereiden, en Jezus, die de wereld zou redden.

Na een tijdje ging Maria weer terug naar huis, maar ze wist dat de band tussen haar en Elisabeth altijd sterk zou blijven. Ze waren familie en deelden een speciale band omdat ze allebei door God waren uitgekozen voor iets heel bijzonders.

Wie is wie in dit icoon? Noteer de namen bij de nummertjes:

1.
2.
3.
4.

Waar rende Maria naartoe om het goede nieuws te delen?

- ☐ Naar het huis van haar vriendin
- ☐ Naar het huis van haar nicht Elisabeth
- ☐ Naar de markt
- ☐ Naar de tempel

Wie was ook zwanger toen Maria het nieuws deelde?

- ☐ Haar moeder
- ☐ Haar buurvrouw
- ☐ Haar nicht Elisabeth
- ☐ Haar zus

Wat deed de baby in Elisabeths buik toen Maria arriveerde?

- ☐ Hij lachte
- ☐ Hij hilde
- ☐ Hij sliep
- ☐ Hij sprong van vreugde op

Wie waren de twee kinderen waarvan de ontmoeting werd beschreven?

- ☐ Johannes en Maria
- ☐ Maria en Jezus
- ☐ Johannes en Jezus
- ☐ Elisabeth en Jezus

Wat zei Elisabeth tegen Maria?

 +d h="g rs=z n_i=g	 -e ₂	 b=j	 -h -d ₂	 -ur	 -p	 -e ₂ -d	
 b=g -m	 l=n	 -v	 -r	 D _k	 s=t	 p=j -t	 -k -ei +!"

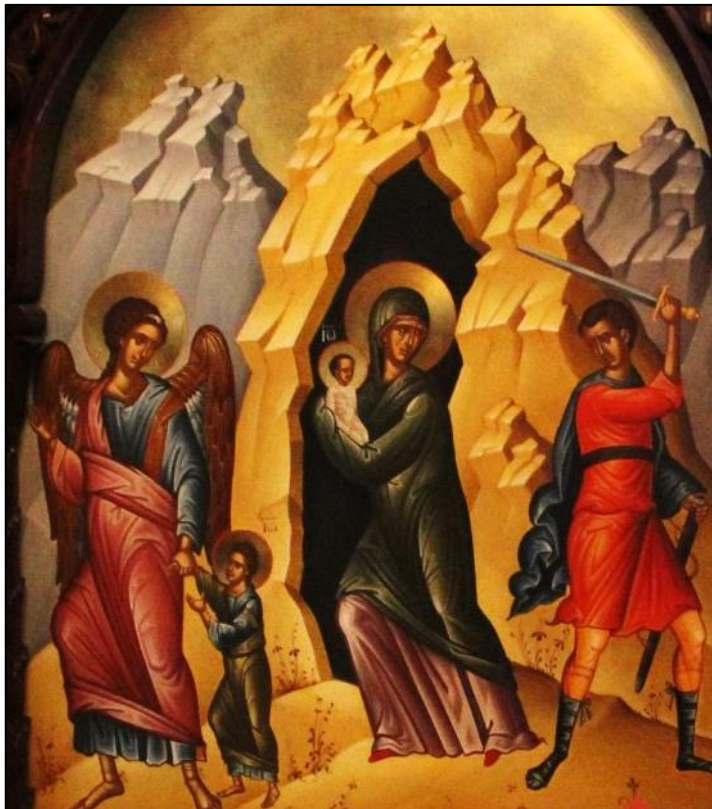
.....

.....

.....

De vlucht naar de woestijn

Toen Johannes de Doper nog een kleine baby was, brak er onder het volk grote onrust uit. Koning Herodes, die bezorgd was over de komst van een nieuwe koning, stuurde soldaten om alle kleine jongens in zijn koninkrijk, waaronder Johannes en zijn ouders te zoeken en te doden.

Elisabeth besloot om samen met Johannes naar de woestijn van Judea te vluchten. Daar verbleven ze in een grot. De soldaten van Herodes probeerden om hen op te sporen maar toen dat niet lukte, keerden ze terug naar Jeruzalem. Daar vonden ze Zacharias, de vader van Johannes in de Tempel en vermoordden hem.

Na enige tijd overleed ook Elisabeth en Johannes bleef alleen in de woestijn van Judea. Maar God zorgde voor hem door Zijn engelen. Tot

hij 30 jaar oud was, leefde Johannes een ascetisch leven in de woestijn. Hij wijdde zijn leven aan het gebed. Hij at planten, sprinkhanen en wilde honing en droeg dierenvachten als kleding.

Johannes leefde een ascetisch leven. Wat wil dat zeggen?

- ☐ Een weelderig leven in rijkdom
- ☐ Een hard leven zonder luxe
- ☐ Een machtig leven als een koning

Waarom deed Johannes dat?

- ☐ Omdat hij arm was
- ☐ Omdat hij erg verlegen was
- ☐ Omdat hij zo dicht bij God kon komen

Maak juiste zinnen door de vakjes in de eerste kolom te verbinden met de juiste vakjes in de tweede kolom.

Toen Johannes de Doper, nog een kleine baby was,	maar toen dat niet lukte, keerden ze terug naar Jeruzalem.
Koning Herodes stuurde soldaten	naar de woestijn te vluchten.
Elisabeth besloot om samen met Johannes	brak er onder het volk grote onrust uit.
De soldaten van Herodes probeerden om hen op te sporen	om Johannes en zijn ouders te zoeken en te doden.
Daar vonden ze Zacharias, de vader van Johannes	in de Tempel en vermoordden hem.
Na de dood van Elisabeth, zorgde God voor Johannes	een ascetisch leven in de woestijn.
Tot hij 30 jaar oud was, leefde Johannes	door Zijn engelen.

Bekijk de video op <https://www.orthodoxelessen.be>.

Welk type van woestijn is de woestijn van Judea?

- ☐ Zandwoestijn
- ☐ Rotswoestijn
- ☐ Zoutwoestijn

Wat bevindt er zich tussen de woestijn van Judea en de Middellandse zee?

- ☐ Heuvels
- ☐ De Dode Zee
- ☐ Jeruzalem

Waarom is het gevaarlijk als het regent in de woestijn van Judea?

- ☐ Omdat het water bijzonder koud is
- ☐ Omdat er dan veel wilde dieren rondlopen
- ☐ Omdat het water er dan erg wild is

Wat is een wadi?

- ☐ Een plaats in de woestijn waar water en planten zijn
- ☐ Een diepe kloof in de woestijn
- ☐ Een stijle bergwand in de woestijn

Wat is een plaats in de woestijn waar water en planten zijn?

- ☐ Een wadi
- ☐ Een binnenmeer
- ☐ Een oase

Wie verstopte zich in de oase Ein Gedi toen hij op de vlucht was voor koning Saul?

- ☐ Jezus
- ☐ Johannes de Doper
- ☐ David

Welke dieren leven er allemaal in het wild in de woestijn van Judea?

☐ apen	☐ klipdassen	☐ schorpioenen
☐ beren	☐ leeuwen	☐ slangen
☐ buffels	☐ luipaarden	☐ steenbokken
☐ giraffen	☐ nijlpaarden	☐ woestijnvossen
☐ hyena's	☐ olifanten	☐ wolven

Schrijf de vier namen die in de video genoemd worden van de mensen die in de woestijn verbleven. Ken je er misschien nog andere?

.....	
.....	
.....	
.....	

De doop van Jezus

Op zijn dertigste kreeg Johannes de opdracht van God om naar de mensen te gaan en te prediken over de Messias. Hij ging naar de rivier de Jordaan en begon de komst van de Verlosser (de Messias) te verkondigen. Zijn prediking was een oproep tot berouw.

De woorden van Johannes luidden: “Bekeert u want het Koninkrijk der Hemelen is nabij! Mijn getuigenis luidt: daar is het Lam van God, diegene die de zonden van de wereld wegneemt! Hij is de Zoon van God!”

De mensen biechtten hun zonden en Johannes doopte hen in de rivier de Jordaan. Daar heeft ook Jezus Christus hem ontmoet en Hij vroeg Johannes Hem te dopen. Johannes wilde dit eerst niet doen omdat hij zichzelf te onwaardig vond. Maar hij deed het toch omdat Jezus aandrong.

Johannes doopte Jezus met water. Maar toen Jezus uit het water kwam, opende de hemel zich en de Heilige Geest daalde neer op Jezus in de vorm van een duif. En zie, op hetzelfde moment kwam er een stem uit de hemel die zei: “Dit is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik vreugde vind.” De stem uit de hemel was de stem van God de Vader.

Wij herdenken de Doop van Jezus op 6 januari.

6

januari

Het Feest van Theofanie/Epifanie is één van de 12 Grote feesten uit het kerkelijk jaar. Het Feest wordt elk jaar opnieuw op 6 januari gevierd.

Theofanie betekent “Openbaring van God”. Want tijdens de Doop van Jezus Christus openbaren zich de drie Personen van de Heilige Drie-eenheid, de Vader, de Zoon als Jezus en de Heilige Geest in de vorm van een duif aan alle mensen opdat ze zouden geloven.

Herken de drie personen van de Heilige Drie-eenheid op het icoon:

1.
2.
3.

Wat zei God de Vader uit de Hemel?

.....

.....

Op welke leeftijd kreeg Johannes de opdracht van God om naar de mensen te prediken over de Messias?

- ☐ 20 jaar ☐ 25 jaar ☐ 30 jaar ☐ 35 jaar

Waar begon Johannes de komst van de Verlosser te verkondigen?

- ☐ In de tempel
- ☐ Aan de oever van de Rode Zee
- ☐ Langs de wegen van Jeruzalem
- ☐ Bij de rivier de Jordaan

Wat was de belangrijkste boodschap van Johannes' prediking?

- ☐ Een oproep tot blijdschap
- ☐ Een oproep tot vriendschap
- ☐ Een oproep tot opstand
- ☐ Een oproep tot berouw

Wat verklaarde Johannes over Jezus?

- ☐ Hij is de koning van de wereld
- ☐ Hij is een gewone man
- ☐ Hij is de Zoon van God
- ☐ Hij is een profeet

Hoe reageerden de mensen op Johannes' boodschap?

- ☐ Ze negeerden hem
- ☐ Ze lachten hem uit
- ☐ Ze beleden hun zonden en werden gedoopt
- ☐ Ze werden boos op hem

Waarom wilde Johannes aanvankelijk Jezus niet dopen?

- ☐ Hij was te moe
- ☐ Hij vond zichzelf te waardig
- ☐ Hij vond zichzelf te onwaardig
- ☐ Hij was bang voor Jezus

Hoe reageerde Johannes uiteindelijk op Jezus' verzoek om gedoopt te worden?

- ☐ Hij weigerde opnieuw
- ☐ Hij vroeg om meer tijd om na te denken
- ☐ Hij vroeg Jezus om weg te gaan
- ☐ Hij stemde toe omdat Jezus aandrong

Het troparion van het feest

Toen Gij Heer, gedoopt werd in de Jordaan, werd de aanbidding der Heilige Drie-eenheid geopenbaard. De Vader heeft van U getuigd en noemde U zijn geliefde Zoon; de Geest, in de gedaante van een duif, bevestigde de waarheid van dit woord. Gij verschijnt ons, O Christus God, en hebt de wereld verlicht: Ere zij U.

Onderlijn in de tekst de namen van de Heilige Drie-eenheid in het troparion.

Bekijk de video <https://www.orthodoxelessen.be> en beantwoord de vragen.

Welke stad ligt twee kilometer ver van de plaats waar Jezus gedoopt werd?

.....

In welke zee mondt de rivier de Jordaan uit?

.....

Welk land ligt tegenwoordig aan de andere kant van de Jordaan?

.....

Welke opdracht kreeg de profeet Jozua van God?

.....

Welke twee dingen gebeurden er in de tijd van Jozua toen de priesters met de Ark van het Verbond hun eerste voetstappen in de Jordaan wilden zetten?

.....

.....

Wat gebeurde er toen Elia met zijn mantel op het water van de Jordaan sloeg?

.....

Wat gebeurde er toen Elisa met de mantel op het water van de Jordaan sloeg?

.....

Wat deed Johannes aan de Jordaan?

.....

De dood van Johannes

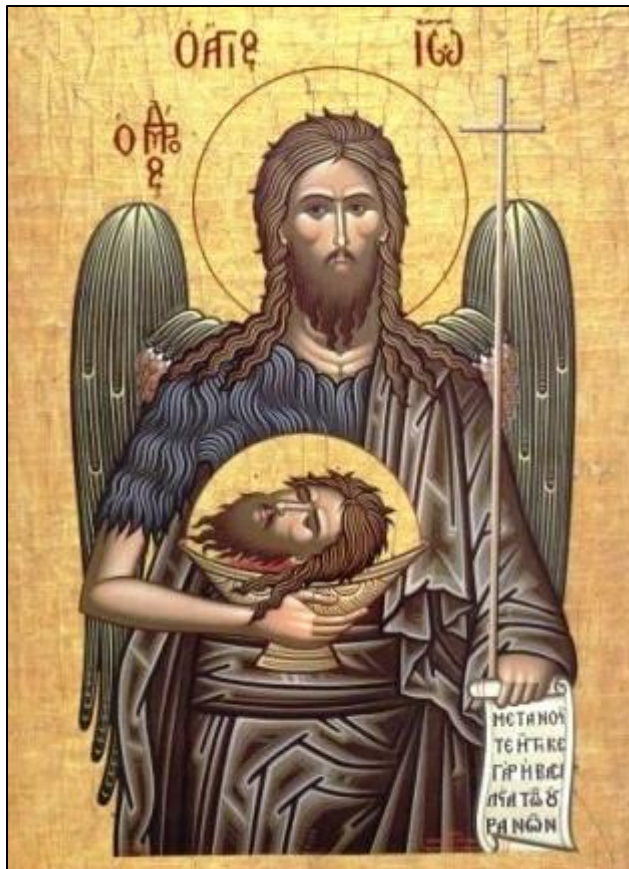
Koning Herodes was getrouwd met Herodias, de vrouw van zijn broer. Maar Johannes zei hem: "Het is zeer slecht om met de vrouw van uw broer samen te zijn. U mag haar niet tot vrouw nemen." Koning Herodes was hierover heel erg boos en liet Johannes opsluiten in de gevangenis.

Eigenlijk wilde hij Johannes laten doden, maar hij was bang voor de mensen, die geloofden dat Johannes een profeet was.

Op het verjaardagsfeest van koning Herodes danste zijn stiefdochter, Salome, voor hem en zijn belangrijke gasten. Ze danste zo mooi dat Koning Herodes en zijn gasten heel erg onder de indruk waren. Koning Herodes beloofde daarom dat hij haar grootste wens zou vervullen. Ze mocht vragen wat ze wilde.

Ze zei: "Ik wil dat het hoofd van Johannes op een zilveren schaal bij mij gebracht wordt." En zo gebeurde het. Hoewel koning Herodes Johannes niet wilde doden, moest hij het dan toch doen. Hij had het immers beloofd aan zijn stiefdochter.

Wij herdenken Johannes de Voorloper en Doper zes keer tijdens het jaar. Wij gedenken zijn onthoofding op 29 augustus en dat is een dag van strenge vasten.

29

augustus

Waarom liet Koning Herodes Johannes de Doper gevangennemen?

- ☐ Omdat Johannes een machtige man was
- ☐ Omdat Johannes zijn vriend was
- ☐ Omdat Johannes zei dat hij niet met Herodias mocht trouwen
- ☐ Omdat Johannes een goede profeet was

Waarom durfde Koning Herodes Johannes niet meteen te doden?

- ☐ Omdat hij bang was voor Johannes' voorspellende krachten
- ☐ Omdat hij Johannes respecteerte als een wijze man
- ☐ Omdat hij bang was voor de reactie van het volk
- ☐ Omdat hij bang was voor de woede van God

Wat vroeg de stiefdochter van Koning Herodes tijdens het verjaardagsfeest?

- ☐ Om een nieuwe jurk
- ☐ Om een kasteel
- ☐ Om het hoofd van Johannes de Doper op een zilveren schaal
- ☐ Om een feestmaal voor al haar vrienden

Waarom moest Koning Herodes uiteindelijk toch instemmen met het doden van Johannes?

- ☐ Omdat hij Johannes haatte
- ☐ Omdat hij bang was voor de reactie van zijn vrouw Herodias
- ☐ Omdat hij bang was voor de woede van het volk
- ☐ Omdat hij zijn belofte aan zijn stiefdochter moest nakomen

Wanneer herdenken we de onthoofding van Johannes de Doper?

- ☐ Op 15 augustus
- ☐ Op 25 december
- ☐ Op 1 januari
- ☐ Op 29 augustus

Wat gebeurt er op deze dag als herdenking van Johannes de Doper?

- ☐ Er wordt een groot feest gevierd
- ☐ Mensen vasten streng
- ☐ Er wordt een processie gehouden
- ☐ Er wordt muziek gemaakt

Herhaling

Vul de identiteitskaart van Johannes de Doper in. Zoek de antwoorden in deze lesbundel.

Johannes de Doper

Naam van vader:

Naam van moeder:

Geboorteplaats:

Groeide op in de

Doopt mensen in de

Doodsoorzaak:

Naamdag:

Vul de ontbrekende woorden in. Kies uit deze woorden:

29 augustus	Christus	Gabriël	Jeruzalem	kameelhaar	hogepriester
6 januari	de Heer	geboorte	Johannes	zoon	Voorloper
berouw	Elisabeth	Herodes	Jordaan	oud	woestijn

Zacharias was een Hij diende in de tempel van Zijn vrouw heette Zij wilden graag een kind en baden daarvoor veel tot God.

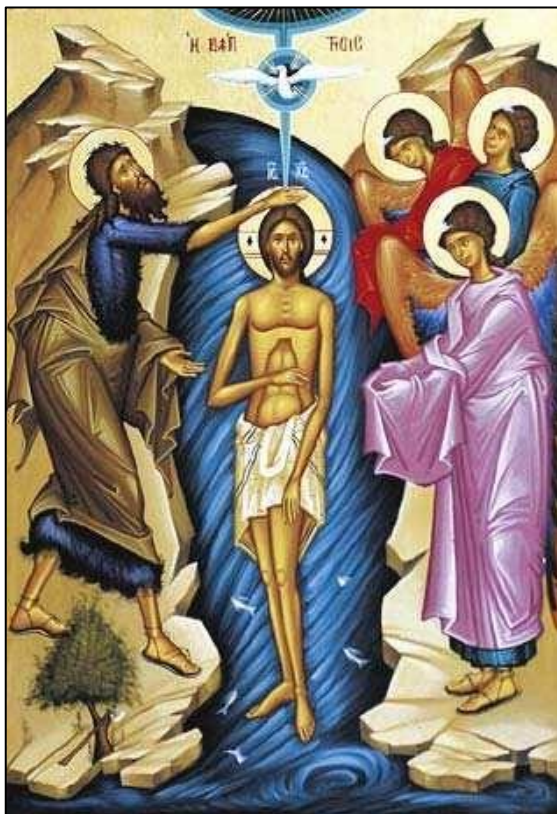
Op een dag verscheen de engel aan Zacharias. De engel zei tegen hem: “Wees niet bang, Zacharias, want heeft uw gebed gehoord. Jij en Elisabeth zullen een krijgen. Zijn naam zal zijn.”

Zacharias reageerde verbaasd: “Ik denk niet dat dit zal gebeuren. Mijn vrouw en ik zijn al heel erg” Maar de Engel antwoordde: “Ik ben Gabriël. God zendt mij om dit aan jou te vertellen. Vanaf nu zal je niet meer kunnen spreken tot de van jouw kind.”

Niet lang na zijn geboorte en de moord op Zacharias, moest Elisabeth samen met Johannes vluchten naar de van Judea. Na de dood van zijn moeder leefde Johannes daar een ascetisch leven en de engelen zorgden voor hem.

Toen Johannes 30 jaar oud was, verscheen hij aan de mensen en riep mensen tot Hij was gekleed in een mantel van en had een leren gordel om zijn middel.

Hij doopte mensen in de nadat zij hun zonden hadden opgebiecht. Hij bereidde de mensen voor om te ontvangen als de Zoon van God. Daarom werd hij de van Christus genoemd.

Ook Jezus kwam naar hem om gedoopt te worden. De doop van Christus of Epifanie vieren wij op Op deze dag verscheen de Heilige Drie-eenheid.

Johannes bleef prediken maar de meeste mensen volgden nu Jezus. Johannes werd later onthoofd door koning Wij gedenken deze dag op door volledig te vasten.

De benamingen van Johannes

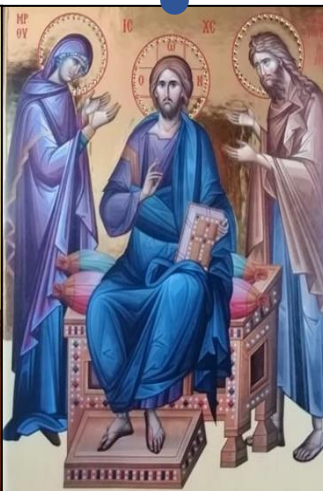
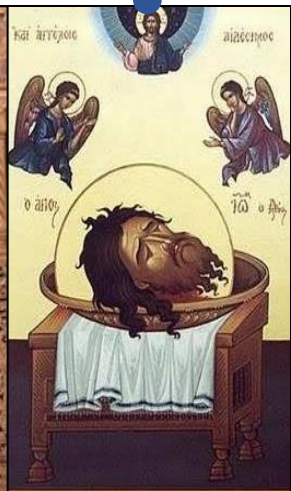
Verbind de benamingen van Johannes met de juiste verklaring:

Profeet	Hij bereidde de weg voor Christus voor.
De grootste profeet	Hij heeft Jezus gedoopt.
Voorloper	Hij vroeg de mensen om zich te bekeren.
Doper	Hij herkende Jezus als de Zoon van God.

Johannes de Doper en Voorloper in de iconografie.

Verbind de omschrijving met het juiste icoon.

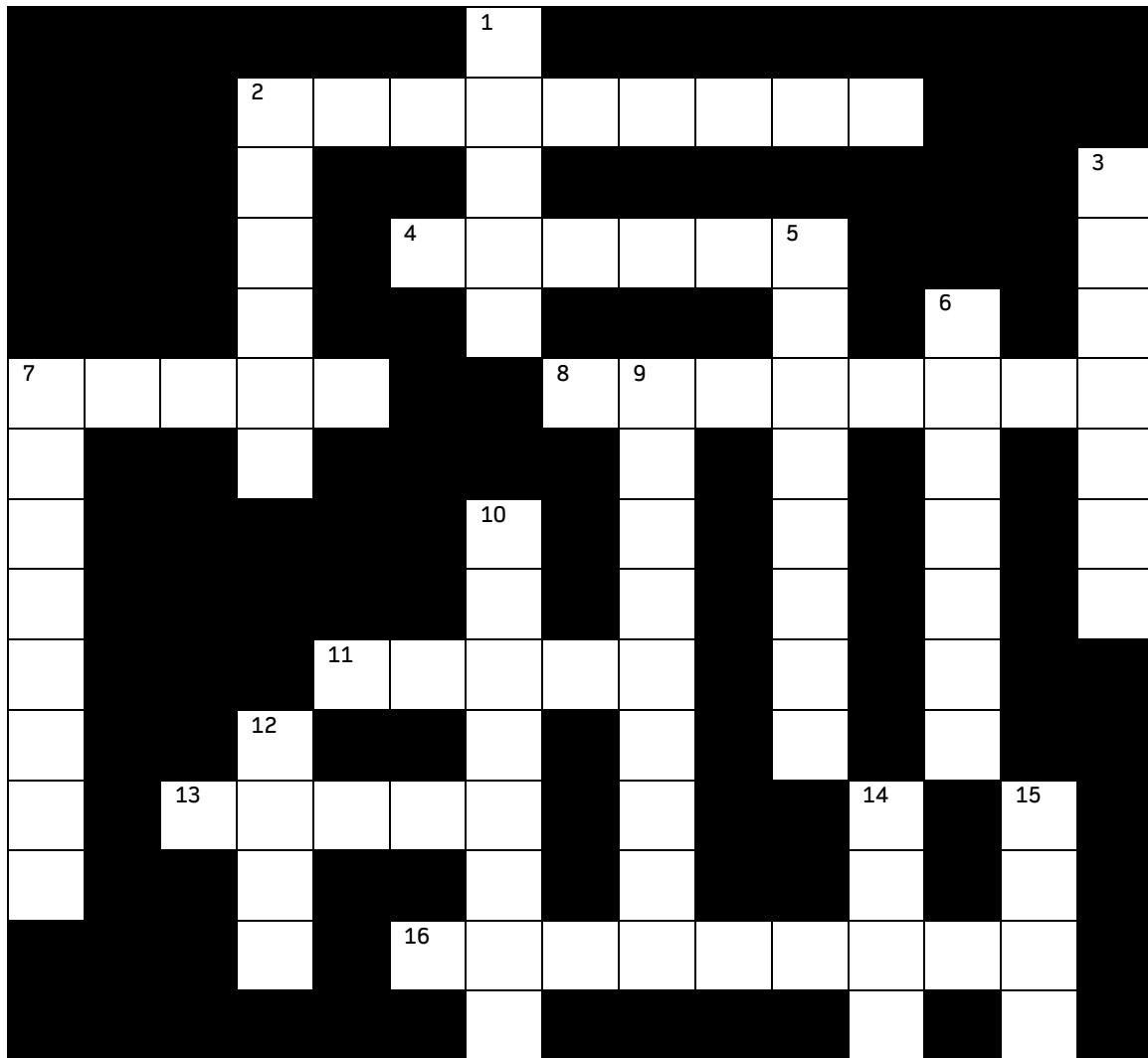
Johannes de Doper staat op de iconostase altijd links van Jezus.	Soms wordt hij afgebeeld als een engel want hij was een boodschapper van God voor berouw	In het icoon van Deisis, biddend samen met Moeder Gods tot Jezus	Soms wordt hij afgebeeld zoals hij stierf: onthoofd.
--	--	--	--

			
---	---	--	---

Zet de nummertjes van de zinnen bij het juiste icoon.

1	Zacharias en Elisabeth kregen Johannes op wonderbaarlijke wijze, terwijl ze op hoge leeftijd waren.
2	Johannes liet Jezus aan twee van zijn leerlingen zien en vertelde hen dat dit de Zoon van God is, die voor de hele wereld zal worden opgeofferd.
3	Johannes doopt Jezus in de Jordaan.
4	Koning Herodes zette Johannes gevangen.
5	Salome, de stiefdochter van Herodes, verleidde Herodes om Johannes te onthoofden en haar het hoofd van de heilige te brengen.
6	Herodes gaf op zijn verjaardag opdracht aan een soldaat om Johannes te onthoofden.

Horizontaal

2. Feest van de Openbaring van God
4. Johannes' prediking was een oproep tot ...
7. Landstreek in Israël waar Johannes leefde
8. "... zijt gij boven de vrouwen"
11. Nicht van Elisabeth
13. De stiefdochter van Herodes vroeg het ... van Johannes
16. Vader van Johannes

Verticaal

1. Je leerde over Johannes de ...
2. Plaats waar Zacharias werkte
3. Rivier waarin Johannes de mensen doopte
5. Omgeving waar Johannes opgroeide
6. Koning in Judea in de tijd van Johannes
7. Naam die Zacharias aan zijn zoon gaf
9. Moeder van Johannes
10. Vrouw van Herodes
12. Jezus is de ... van God
14. De Heiligen Geest daalde neer in de vorm van een ...
15. Plek in de woestijn waar water is en planten groeien